

Rudolf Schuster kitüntette a szegedi főépítést

Novák templomot épít

Novák István (jobbról) Rudolf Schuster szlovák köztársasági elnöktől vette át az éremrendet

A Szlovák Köztársasági Elnök Éremrendje kitüntetéssel ismerték el Novák István szegedi városi főépítész munkáját. Az ajnácskői római katolikus templom tervezőjének Rudolf Schuster, északi szomszédunk államelnöke is köszönetet mondott. Novák István ajnácskői templomépítésének a híre eljutott Brassóig, és „természetesen” az ottani templomot is a szegedi főépítész tervei alapján építették fel. Novák István mind a két templom terveit ajándékba adta a településeknek, nem fogadott el tiszteletdíjat. A brassói templomot egyébként a hét végén szentelik fel.

A szlovákiai kicsiny, magyarlakta településre. Ajnácskőre látogatott szeptember 8-án Rudolf Schuster szlovák köztársasági elnök, hogy részt vegyen a tem

plomái alapkövénak felszentelésének tizedik évfordulóján rendezett ünnepségen. A rendezvényen szegedi vendéget is köszönthetett Hunyák József, a falu polgármestere, ugyanis is Novák István Ybl-díjas szegedi főépítész is a meghívottak között volt. Nem véletlenül, hiszen Novák István DLA építész tervezte az imár messze földön híres ajnácskői templomot. Ezért az önzetlen munkáért mondott köszönetet Szeged főépítésének Rudolf Schuster köztársasági elnök, aki az ünnepségen adta át Nováknak „A Szlovák Köztársasági Elnök Éremrendje” kitüntetését. A szegedi alkotónak a fogadáson Eduard Kojnok kroznói püspök és Bugár Béla, a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának alelnöke, az MKP országos elnöke is gratulált.

– Az ajnácskői templom tervezési munkálatait építési pályafutásom legszebb feladatai közé sorolom –

idézte föl Szlovákiából hazatérve az építkezés történetét Novák István. – A kilencvenes évek elején Komlós Attila, a Magyarok Világszövetségének akkori főtitkára kérdezte meg, nincs-e kedvem terveket készíteni egy szlovákiai magyar falu templomának felépítéséhez. Mikor megismerkedtem a faluval, az ottani tájjal, s megtudtam a faluban élő, rendkívül szimpatikus emberek, milyen régi vágya már a településnek a templomépítés, ellenszolgáltatás nélkül elvállaltam a feladatot. Külön öröm volt számomra, hogy olyan kiváló szegedi alkotókat tudtam megnyerni az ügynek, mint Novák András, Pataki Ferenc, Kligl Sándor és Kovács Keve, s társamul szegedi művészbarátom, Péterfy Gizella és Kő Pál is. De csak az elismerés hangján beszélhetek Ajnácskő összes lakójáról, hiszen a fa

lu minden polgára pénzadománnyal, keze munkájával járult hozzá az 1995-ben felszentelt templom építéséhez.

Novák István ajnácskői templomának híre eljutott az erdélyi Brassó városáig is. Amikor pedig Sente László, brassói városi szenátor meglátta az elkészült alkotást, úgy döntött, csakis Novák tervezheti városuk új, csángóknak, Brassóban élő magyaroknak szánt templomát. Ezt a felkérést is, tiszteletdíjáról lemondva, elfogadta Novák István, s Brassó Bolonya városrészében a kilencvenes évek közepén elkezdődhettek az építési munkálatok.

Az erdélyi építészeti hagyományokat követő tervek alapján felépített templom is több szegedi művész, így Sonkodi Rita, Novák András, Kligl Sándor, Tasnádi György segítőkészségét tanúsítja. A brassói templomot a hét végén szentelik fel.

Bátyi Zoltán

Tóth Károly alkotmányjogász:

Az ügyészség nem tanácsadó testület

Ha ügyész lennék, visszaküldeném a döntések dokumentumait az önkormányzatnak – mondja dr. Tóth Károly alkotmányjogász, a Szegedi Tudományegyetem tanára –, hiszen az ügyészség nem tanácsadó testülete a helyhatóságoknak.

Elsőként a Városkép Kft. privatizációjával kapcsolatos összes dokumentumot küldi meg a Szegedi Városi Ügyészségnek a szegedi polgármesteri hivatal, majd pedig az 1990 óta meghozott önkormányzati döntések dokumentumai közül mindazokat, melyeket az évek során megtámadtak, kifogásoltak. Bartha László polgármester tegnapi lapszámunkban jelentette be ezt az elhatározást. Mint mondta, az önkormányzat vezetésében teljes az egyetértés abban, hogy véleményeztetik az ügyészséggel ezeket a dokumentumokat, abból a célból, hogy „kerüljön végre pont minden, pletykákkal, szóbeszédekkel híressé vált ügy végére”. Bartha Lászlónak elege lett a sorozatos feljelentésekből. Tűrhetetlennek tartja, hogy „mikor Szeged hazánk egyik legdinamikusabban fejlődő települése”, a Szegedért Egyesület a lejárátását tűzte ki célul.

– Az ügyészség nem tanácsadó testülete az önkormányzatnak – mondta dr. Tóth Károly alkotmányjogász, akinek a véleményét kértük a fentiekről. – Az önkormányzatok törvényességi ellenőrzését a belügyminiszter a közigazgatási hivatalokon keresztül végzi. Ha egy közgyűlési határozat jogszabályba ütközik, a közigazgatási hivatal dolga helyreállítani a törvényességet. Az ügyészségre általában akkor kerülnek egy önkormányzati döntés dokumentumai, amikor bejelentés, feljelentés kapcsán az ügyészség bekéri azokat. Ez esetben a polgármesteri hivataloknak kötelező a dokumentumokat az ügyészség rendelkezésére bocsátani.

– Mi van olyankor, ha egy döntés jogszzerű, de nem gazdaságos, mondjuk a városnak anyagi hátránya származik belőle?

– Ismeri az államraison fogalmát? A köztársasági elnök, a miniszterelnök jogosult olyan döntéseket is hozni, amit az állampolgár, vagy az ellenzék vitat, mert mondjuk gazdasági szempontból nem találja ésszerűnek. Csak hogy a döntéshozónak joga van más szempontokat is mérlegre tenni, amikor határoz – és erről nem kell magyarázatot adnia. Nos, az önkormányzatok döntései esetében is ezerféle megfontolás lehet a háttérben. Például eladhatnak egy önkormányzati tulajdonú ingatlant úgy, mond áron alul, ha mondjuk az a fő cél, hogy a vásárlót megtartsák, mert később is el akarnak neki adni valamit... Ilyenkor összetörheti magát az ellenzék, ha az üzlet egyébként jogszerű, semmit sem fog elérni. Az önkormányzatnak joga van a gazdaságosság mellett más szempontokat is érvényesíteni.

– Az Állami Számvevőszék jogosult mérlegelni az egyes döntéseket gazdaságossági, célszerűségi szempontból is?

– Ez így igaz. Az ügyészségnek azonban ez nem dolga. Úgyhogy, ha ügyész lennék és megkapnám a polgármester által említett dokumentumokat, bizony vissza is küldeném ezeket. Kivéve azoknak az ügyeknek az iratait, amelyekben büntető feljelentés született.

– És mi a helyzet akkor, ha döntés előtt kérnek ügyészségi véleményt?

– Még az Alkotmánybíróság is azon az állásponton van, hogy ne előre kérjenek normakontrollt... Egy önkormányzati testület úgy dönt, ahogyan akar – messze elterhet a javasolt, vagy tervezett határozattól. Mi értelme lenne ilyesmivel terhelni az ügyészséget? Még egyszer mondom: az ügyészség nem tanácsadó testülete az önkormányzatnak.

Érdeklődésünkre Pigniczki József megyei főügyész helyettes közölte, hogy egyelőre semmilyen dokumentumot nem kapott a városházától az ügyészség.

S. E.

Műemlékvédelmi konferencia Szegeden

Munkatársunktól

Ötnapos műemlékvédelmi tanácskozás kezdődik ma Szegeden. A XXI. országos műemléki konferencia első napjának délelőttjén a megyeszékhely építészeti

értékeit tekintik meg az értekezlet résztvevői, akik a fogadalmi templomban orgonabemutatót hallgatnak meg.

A városban Novák István szegedi főépítész kalauzolja

végig a műemlékvédelmi szakembereket. Délután 5 órakor, a vármúzeumban rendezett fotókiállítást Frank József, a Csongrád Megyei Közgyűlés elnöke nyitja meg.

Szeged újabb műemlékkel lett szegényebb

Lebontották és újraépítik a tímárházat

Lebontottak egy műemlék épületet Szegeden. A Maros utcai tímárház szerkezete tönkrement az elmúlt húsz évben. Az időközben magánkézbe került épület tulajdonosa az eredetihez híven újraépíti az egykori Felmayer-házat.

A Somogyi utca 19. után újabb árvíz előtti épületet bontottak le Szegeden: a Maros utca 26. szám alatti Felmayer-ház (tímárház) júliusban tűnt el. S bár a város szegényebb lett egy műemlékkel, az épület hasonmását mégis láthatjuk meg: a tímárház a régi alapokon épül újjá.

Mátyus Zoltánné, az Országos Műemlékvédelmi Hivatal Műemlék-felügyeleti Igazgatóságának szegedi irodájában vaskos iratcsomóról oldja le az összekötő szalagot: a dokumentumok a tímárház történetét őrzik.

Felmayer Károly tímármester és fia, Ágoston egykori bőrkikészítő műhelye a második világháború után lakóházként szolgált. A

XIX. század első felében emelt épület (építésének pontos évszáma nem maradt fenn) följújtására azonban évtizedeken át nem költöttek, így a ház életveszélyessé vált. Az utóbbi húsz évben már senki sem lakta.

Az országosan is jelentős ipari műemlék csupán négy évvel a rendszerváltozás után, 1993-ban került állami kézbe, a szegedi önkormányzat tulajdonába. A roskadozó épületet aládúcolták, s kijavították a beázó tetőt, tönkrement csatornát.

Aztán a Felmayer-ház története váratlan fordulatot vett: a Festő utca és Maros utca sarkán álló lakóépület-részt (amelynek a tímárház toldaléka volt) a műemlékvédelmi hivatal megkérdezése nélkül eladták.

A saroképületet (amely még a tímárháznál is régebbi, s egykor a Felmayer családnak otthona volt) egyik lakója vette meg, s szándéka szerint lakást alakított volna ki a majd kétszáz éves épületben.

A följújtásra azonban már nem kerülhetett sor: a

statikai, faszervezeti vizsgálatok során kiderült, hogy a tímárház menthetetlen. Fölvizesedtek a falak, gomba pusztította a gerendákat. A jól szellőző, zsalugáteres borszárfító padlás még viszonylag ép maradt, de a tartóelemek állagromlása miatt már azt sem tarthatták meg. A szakemberek szerint a mentési kísérlet évtizedeket késett.

A bontási engedélyt az OMVH tervtanácsa javaslatára adta ki a műemlékvédelmi hatóság, s idén júliusban nekifogtak a munkának. De minthogy a műemlékek teljes lebontását egy 1997-es rendelkezés tiltja, illetve előírja az újjáépítést, a tímárházat sem tüntették el egészen. Az alap megmaradt, rá friss betonkoszorú került, s a fundamentumra hamarosan újra fölépítik az egykori épület hasonmását. A költségeket a tulajdonos viseli.

A terveket az OMVH jóváhagyta. A Felmayer-házból csak a kapu maradt meg: beépítik a lakóépületként újjáépülő tímárházba.

Nyilas Péter

Hét év fegyház a bolgár kábítószercsempésznek

Százmillió forint ügy a bíróságon

Hét év fegyházra ítélte a Csongrád Megyei Bíróság a bolgár Ratkov Mladen Mitkovot, aki 17,9 kilogramm, mintegy 100 millió forint értékű heroin tartalmú anyagot próbált becsempészni az országba Röszkénél.

Jelentős mennyiségű kábítószerrel való visszaélés miatt állt bíróság elé a bolgár Ratkov Mladen Mitkov. A 42 esztendő, büntetlen előéletű férfi másfél évvel ezelőtt akadt fenn a vámvizsgálaton a röszkei határátkelőn. A Ladájának gáztartályában kialakított rejtékhelyről 36 csomagban, 17,9 kilogramm heroin tartalmú anyag került elő. A mennyiség mintegy 97 ezer ember egyszeri kábítószeradagjának felel meg, értékét mintegy 100 millió forintba becsülték a szakemberek.

A büntetlen előéletű bolgár az eljárás alatt végig tagadta, hogy tudott volna arról, miszerint kocsiában kábítószer található. A Ladát az indulás előtt 3 nappal vásárolta. A forgalmi engedélyben nem volt feltüntetve, hogy a jármű gázzal is üzemel. Mitkov azt állította,

Ratkov Mladen Mitkov azt állította, nem tudott arról, hogy kábítószer van az autójában. (Fotó: Miskolczy Róbert)

hogy ez nála, Bulgáriában nem is szokás. A vádlott, elmondása szerint, Csehországba tartott. Két honfitársa – csupán keresztnevről ismerte őket – azzal bízta meg, hogy derítsen fel munkahelyeket, munkalehetőségeket. Az említett két urat máskor is fuvarozta hasonló útvonalon, hogy a jármű határátkelőnél kiszálltak, gyalog ballagtak

át az egyik országból a másikba. Mitkov ezt nem találta furcsának. Azt viszont igen – hangsúlyozta az ítélet előtti „utolsó szó jogán” –, hogy a kocsiából kiszerezte a gáztartály egyes alkatrészeit eltűntek, így nem lehetett bizonyítani, hogy az üreg csupán rejtékhelyként szolgált, avagy ő ám ők minden határátkelőnél kiszálltak, gyalog ballagtak

vásárolt Ladájában. Még azt is megemlíttette, hogy 67 éves édesanyjának fáj a lába, gyermeke pedig betegeskedik mostanában.

A Csongrád Megyei Bíróságon dr. Tóth Tiborné tanácsa az első fokú határozat 10 év fegyházbüntetését 7 esztendőre mérsékelte. Az ítélet jogerős.

V. Fekete Sándor